

گزارش‌های تحلیلی
صنایع و بازارهای ایران و جهان

گذرنامه ورود به کسب‌وکارهای ماندگار

چشم‌انداز جهانی صنعت - موضوعات کلیدی درباره قیمت کالاها در سال ۲۰۱۸

 www.passport.ir

 [@passport_report](https://twitter.com/passport_report)

۴ دسامبر ۲۰۱۷

با نزدیک شدن به پایان سال ۲۰۱۷، این فرصت به دست آمد تا آنچه کارشناسان به عنوان موضوعات کلیدی درباره قیمت کالاها در سال ۲۰۱۸ به آن معتقدند، طبق فهرست زیر برشمرده شود:

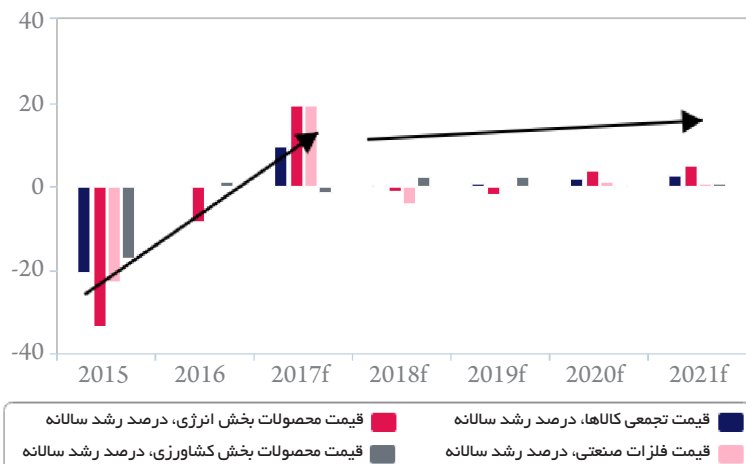
- وقفه در سیر صعودی چند ساله قیمت‌ها
- کندی در روند رشد قیمت کالاهای صنعتی
- بهبود عملکرد بخش کشاورزی
- نوسانات ناشی از اصلاحات در چین
- بروز مجدد نوسانات در قیمت غلات

وقفه در سیر صعودی چند ساله قیمت‌ها

با وجود دیدگاه‌های مثبت چندین ساله درباره افزایش قیمت اکثر کالاها، انتظار می‌رود در سال ۲۰۱۸ در روند صعودی قیمت‌ها، وقفه‌ای به وجود آید. به نظر می‌رسد آغاز روند سریع افزایش قیمت کالاها از سطح پایین دوره‌ای آن در سه‌ماهه نخست سال ۲۰۱۶، ناپایدار باشد و طی ماه‌های آتی به یک ثبات برسد؛ سپس انتظار می‌رود در یک دوره بلندمدت‌تر این جریان از سر گرفته شود. تا جایی که در تاریخ ۴ دسامبر ۲۰۱۷، شاخص مستمر کالاها^(۱) نسبت به سطح پایین آن در ژانویه ۲۰۱۶، به میزان ۱۹/۴ درصد افزایش یافته است. همان‌گونه که در نمودار زیر مشخص شده است، انتظار می‌رود این رشد قیمت‌ها در سال ۲۰۱۸ به صورت ملایم‌تر صورت گیرد.

پارچایی مناقشه‌کلیدی توسعه برنامه موشک بالستیک
معرفی برنامه‌های موشکی ایران (از سال ۱۹۸۹ تاکنون)

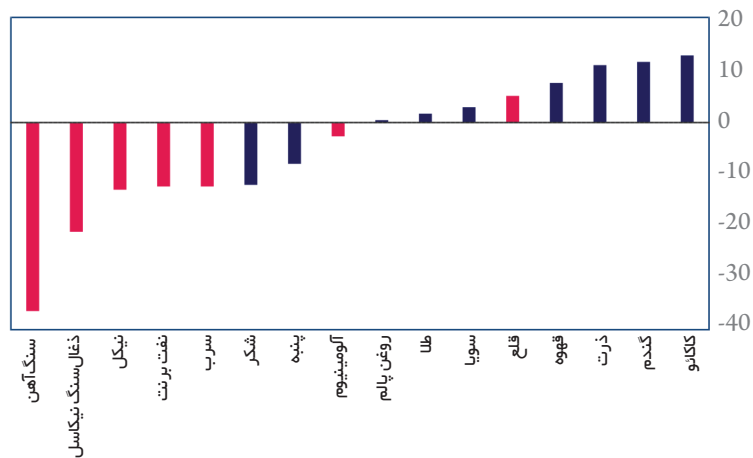
پیش‌بینی: f

منبع: بلومبرگ، بیزنس مانیاتور

این شرایط مورد انتظار برای افزایش ملایم تر قیمت‌ها با آنچه پیش‌تر در قالب دیدگاهی بلندمدت‌تر و تحت عنوان «دهه فقدان برای کالاها» از آن یاد می‌شد مطابقت دارد، جریانی که از سال ۲۰۱۵ تحرکاتی در آن دیده شده بود. این دیدگاه معتقد است که به‌طور کلی قیمت کالاها طی مدت باقی‌مانده از دهه ۲۰۱۰، از سطوح بالای قیمت‌هایی که در سال ۲۰۱۱ تجربه کردند، تجاوز نخواهند کرد و این موضوع در پیش‌بینی‌های قیمت در دوره بلندمدت لحاظ شده است. به عنوان مثال، پیش‌بینی می‌شود شاخص قیمت کالاها در سال ۲۰۲۱ همچنان روی رقم ۲۳/۴ درصد باشد که هنوز پایین‌تر از نقطه اوج آن در سال ۲۰۱۱ می‌باشد.

عملکرد ضعیف کالاهای صنعتی

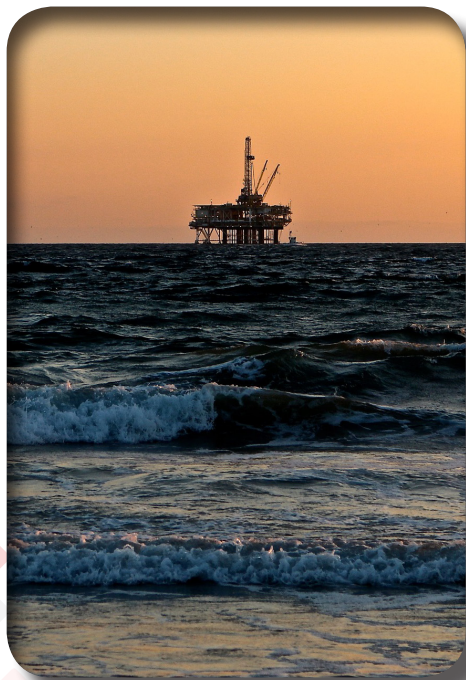
کالاهای منتخب- پیش‌بینی میانگین قیمت در سال ۲۰۱۸، درصد اختلاف با قیمت نقدی

نکته: کالاهای صنعتی با رنگ صورتی نمایش داده شده‌اند؛ قیمت‌ها مربوط به تاریخ ۳۰ نوامبر هستند.
منبع: بلومبرگ، بیژینس مانیاتور

کندی در روند رشد قیمت کالاهای صنعتی

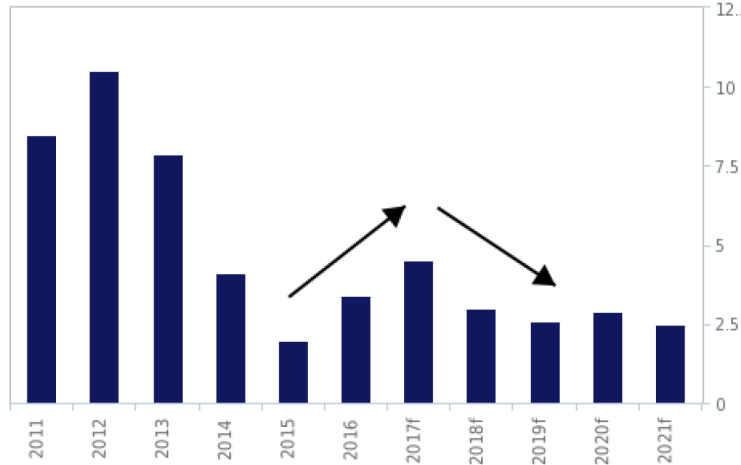

کالاهای صنعتی عامل اصلی رکود کلی در افزایش قیمت کالاها خواهند بود؛ حال آن که این کالاها طی دو سال گذشته قوی‌ترین عملکرد را داشته‌اند.

● **نفت:** از آن جا که از پابندی به توافق کاهش تولید میان کشورهای عضو و غیرعضو اوپک به تدریج کاسته می‌شود، قیمت نفت با رکود مواجه خواهد شد. در نشست‌هایی که در تاریخ ۳۰ نوامبر ۲۰۱۷ بین اعضای اوپک برگزار شد، توافق کنونی تا پایان سال ۲۰۱۸ تمدید شد. با این وجود، چون به نظر می‌رسد اهداف اصلی توافق یعنی به طور مشخص، افزایش قیمت نفت، تضعیف رشد در تولید نفت شیل آمریکا و کاهش موجودی نفت انبارهای جهان، به مرور زمان تأمین گردد، بخشی از ظرفیت تولید که در سال ۲۰۱۷ از ورود آن به بازار ممانعت شد، به طرق رسمی یا غیررسمی در سال ۲۰۱۸ به این چرخه باز خواهد گشت. به طور مثال، احتمال می‌رود کشورهای عضو اوپک و همچنین روسیه در واکنش به تقاضای قوی‌تر در سطح جهان، البته در صورتی که چنین شرایطی برقرار گردد، تولید خود را افزایش دهند. این روند پویا مانع از بهبود در قیمت نفت خواهد شد؛ چنان که پیش‌بینی می‌شود میانگین قیمت هر بشکه نفت خام برنت در سال ۲۰۱۸ به ۵۷ دلار برسد که این رقم با ۶۳/۷ دلار در هر بشکه نفت خام برنت در تاریخ ۴ دسامبر ۲۰۱۷ مقایسه می‌شود.

● **فلزات صنعتی:** قیمت فلزات صنعتی به دلیل رکود قابل توجه در رشد مصرف فلزات در چین، تثبیت خواهد شد. تقریباً بیش از نیمی از مصرف سالانه فلزات صنعتی در جهان به چین تعلق دارد. با از سرگیری روند رشد در صنعت ساخت و ساز در چین که از اوایل سال ۲۰۱۶ دولت محرک‌های آن را فراهم آورد، افزایش قیمت فلزات صنعتی در دوره بعد، تقویت شده است. در مقابل، انتظار می‌رود سال ۲۰۱۸ شاهد تضعیف در روند رشد مخارج در بخش زیرساخت‌های عمومی و سخت‌گیرانه‌تر شدن اقدامات برای محدود کردن فعالیت‌های سفته‌بازانه در بازار املاک این کشور باشد. قیمت فلزات آهنی (سنگ آهن و فولاد) و نیکل بیش از سایر فلزات در معرض این رکود قرار خواهند گرفت و انتظار می‌رود فلزات نام‌برده در کل گروه فلزات پایه، بدترین عملکرد را داشته باشند.

کاسته شدن از رونق تقاضا در بازار فلزات چین
چین- مصرف فلزات، درصد تغییر سالانه

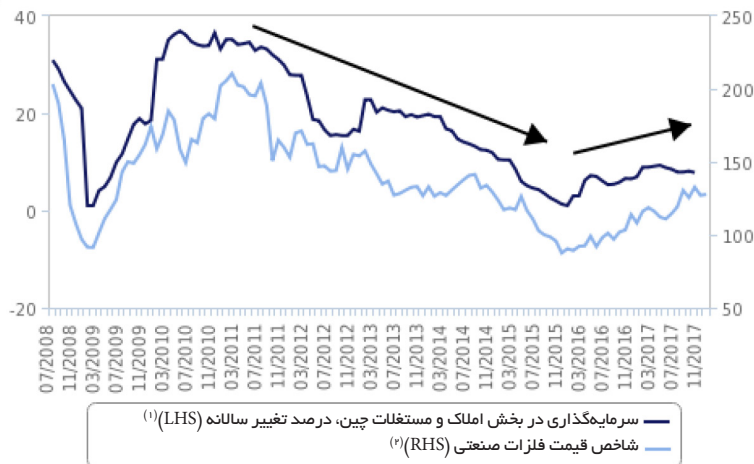

نکته: میانگین قیمت‌های آلومینیوم، مس و فولاد.
منبع: سازمان زمین شناسی ایالات متحده آمریکا، آمار تجارت بین‌المللی، بیزنس مانیپور

پیش‌بینی: f

● **ذغال سنگ:** قیمت ذغال سنگ به بالاترین حد خود رسیده است و در سال ۲۰۱۸ به تدریج از این قیمت کاسته خواهد شد. کندی آهنگ رشد تولید فولاد در چین که باعث شده منشأ اصلی تقاضا برای ذغال سنگ کک شو دچار تزلزل شود، قیمت این کالا را تحت تأثیر قرار داده است. پیش بینی می شود عواملی چون کاهش قیمت فولاد و سخت گیرانه تر شدن مقررات زیست محیطی، رشد تولید فولاد در چین را از ۵ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۱/۲ درصد در سال ۲۰۱۸ کاهش دهد. قیمت ذغال سنگ حرارتی تحت تأثیر نامطلوب تجدید رکود اقتصادی چین خواهد بود و محدودسازی های تهاجمی تر برای استفاده از ذغال سنگ در نیروگاه های برق، باعث معکوس شدن روند دوساله رشد در واردات به این کشور می شود. چین بزرگترین واردکننده ذغال سنگ حرارتی در جهان است؛ بر اساس آخرین داده های موجود، واردات ذغال سنگ این کشور در سال ۲۰۱۶ به میزان ۱۸/۷ درصد و در نه ماهه نخست سال ۲۰۱۷ نیز به میزان ۱۴ درصد رشد داشت.

تأثیر نامطلوب تجدید رکود در بخش مسکن چین
جهان- سرمایه گذاری در بخش املاک و مستغلات چین و قیمت های فلزات صنعتی در جهان

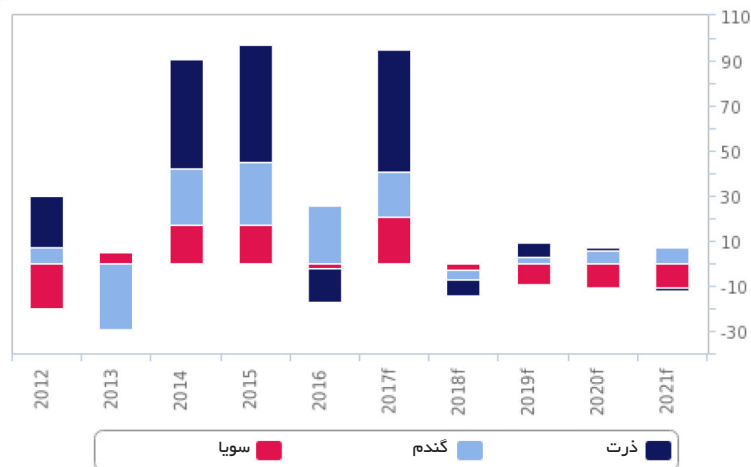

منبع: دفتر ملی آمار چین، بلومبرگ، بیزنس ماینیتور

بهبود عملکرد کالاهای کشاورزی

پایان عرضه مازاد غلات
جهان - موازنه تولید غلات، میلیون تن

پیش بینی: f

منبع: وزارت کشاورزی ایالات متحده آمریکا، بیزنس مانیاتور

انتظار می‌رود کالاهای کشاورزی طی مدت ۱۲ ماه آتی و پس از عملکرد نامطلوبی که از ابتدای سال ۲۰۱۷ تاکنون داشته‌اند، عملکرد بهتری از خود نشان دهند که در این میان غلات و کاکائو پیش‌تاز رشد هستند. قیمت غلات پس از یک رکود چندساله به پایین‌ترین سطح کاهش یافته و انتظار می‌رود طی ماه‌های آتی به تدریج رو به افزایش گذارد. پیش‌بینی می‌شود در آستانه ورود به فصل برداشت در سال ۲۰۱۸، بازارهای غلات جهان با محدودیت مواجه شوند چرا که بازده‌ها پس از سال‌ها بازدهی بالا که امری مستثنی بود، احتمالاً به سوی میانگین‌های خط روند باز خواهند گشت. به عنوان مثال، پیش‌بینی می‌شود موازنه تجمعی بازار غلات جهان (با در نظر گرفتن ذرت، گندم و سویا به عنوان یک شاخص)، از یک عرضه مازاد بالغ بر ۹۴/۴ میلیون تنی در سال ۲۰۱۷ به یک کسری برابر با ۲/۹ میلیون تن در سال ۲۰۱۸ تغییر یابد. علت این‌که انتظار زیادی درباره افزایش قیمت غلات وجود ندارد، سطح بالای موجودی انبارها می‌باشد که از سال ۲۰۰۱ تاکنون به بالاترین سطح رسیده و این مسأله مانع از یک رشد چشمگیر در قیمت این گروه از کالاها می‌شود.

خسارت‌های ناشی از وقوع پدیده لانیئا^(۱) به محصولات زراعی منجر به افزایش قیمت محصولات کشاورزی خواهد شد که البته این مسأله دیدگاه اصلی کارشناسان نیست، بلکه در حال حاضر یک ریسک به شمار می‌آید. بر اساس مدل‌های معیار آب و هوایی بین‌المللی، احتمال وقوع این پدیده در اواخر سال ۲۰۱۷ به ۵۰ الی ۷۵ درصد افزایش یافته و حتی ممکن است تا نیمه نخست سال ۲۰۱۸ نیز ادامه یابد. این پدیده شرایط آب و هوایی در دو کشور برزیل و ایالات متحده آمریکا را که بزرگترین تأمین‌کنندگان مواد غذایی در جهان به شمار می‌آیند، تحت تأثیر قرار می‌دهد و این مسأله ریسک‌های نامطلوبی بر تولید ذرت، سویا، گندم، شکر، پنبه و قهوه تحمیل خواهد کرد.

تأثیر احتمالی پدیده لانینا بر محصولات کشاورزی

کشور	سهم از تولید جهانی، در صد (در فصل زراعی ۲۰۱۷-۲۰۱۶)	سهم از صادرات جهانی، در صد (در فصل زراعی ۲۰۱۷-۲۰۱۶)	ریسک تولید در فصل زراعی ۲۰۱۸-۲۰۱۹	ریسک تولید در فصل زراعی ۲۰۱۷-۲۰۱۸
ایالات متحده آمریکا	۳۴/۹	۳۱/۲	نامطلوب- بالا	پایان فصل برداشت
برزیل، آرژانتین	۱۳/۲	۴۱/۸	نامطلوب- پایین	نامطلوب- متوسط
ایالات متحده آمریکا	۶/۳	۱۴/۴	نامطلوب- متوسط	پایان فصل برداشت
استرالیا	۲/۸	۱۰/۱	متوازن	نامطلوب - متوسط
برزیل، آرژانتین	۴۷/۱	۴۷/۷	نامطلوب- پایین	نامطلوب- بالا
ایالات متحده آمریکا	۳۴/۶	۴۰/۵	نامطلوب- بالا	پایان فصل برداشت
استرالیا	۲/۹	۶/۹	نامطلوب-پایین	نامطلوب - پایین
برزیل	۲۲/۱	۴۸/۷	نامطلوب- متوسط/بالا	پایان فصل برداشت
ایالات متحده آمریکا	۱۷/۴	۳۷/۹	نامطلوب- پایین	پایان فصل برداشت
استرالیا	۴/۱۳	۱۰/۷	متوازن	نامطلوب - متوسط
برزیل، کلمبیا، آمریکای مرکزی	۵۲/۸	۴۵	مختلط	پایان بخش عمده‌ای از فصل برداشت
مالزی، اندونزی	۸۵/۲	۹۰/۸	مطلوب - متوسط	پایین
ایالات متحده آمریکا	۱/۱۷	۷/۶	نامطلوب - پایین	پایان فصل برداشت

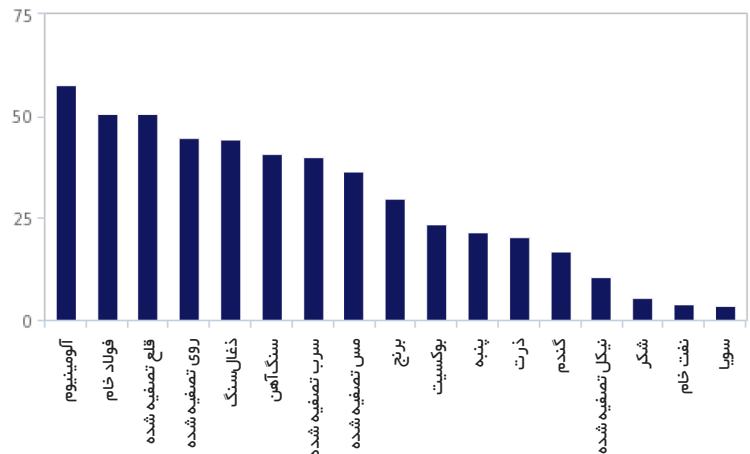
نکته: پدیده لانینا معمولاً در نیمه دوم یا سه ماهه چهارم سال روی می‌دهد و این بدان معناست که این پدیده ممکن است محصولات مربوط به فصل زراعی ۲۰۱۸-۲۰۱۷ در ایالات متحده آمریکا را نیز البته در صورت تداوم آن تا فصل کاشت، تحت تأثیر قرار دهد.
منبع: بی‌زینس مانی‌تور

نوسانات ناشی از اصلاحات در چین

انتظار می‌رود که نوعی عدم شفافیت درباره اصلاحات در زمینه تولید کالاها در چین، دورانی از نوسانات برای قیمت‌های کالاهای گوناگون در سال ۲۰۱۸ را به دنبال داشته باشد. این دیدگاه مطابق با روندهای گسترده در قیمت‌ها شکل گرفته که تا این بخش از گزارش هم به آن‌ها پرداخته شد. با این وجود، این نکته هم خاطر نشان می‌شود که این مسأله ممکن است زمینه یک ریسک مطلوب برای قیمت کالاها به‌ویژه کالاهای صنعتی، را فراهم آورد.

پس از اتمام نوزدهمین نشست کنگره ملی حزب کمونیست چین در اکتبر ۲۰۱۷، انتظار می‌رود خط‌مشی اقتصادی این کشور با شدت بیشتری به سوی اهداف اصلاحات صنعتی تعیین شده در طرح توسعه پنج ساله ۲۰۱۶ این کشور حرکت نماید. در مورد صنایع تولیدکننده کالاها نظیر فلزات، انرژی و کشاورزی، این به منزله یک کاهش تدریجی از حمایت‌های ضمنی دولتی و افزایش رقابت در این بازار است که تأثیری منفی بر رشد تولید خواهد داشت.

احتمال تحرکات بازار ناشی از اصلاحات عرضه در چین
چین- تولید کالاهای منتخب، درصد از کل تولید جهانی در سال ۲۰۱۷

منبع: سازمان زمین‌شناسی آمریکا، وزارت کشاورزی آمریکا، اداره اطلاعات انرژی آمریکا، بیزینس مانیتور

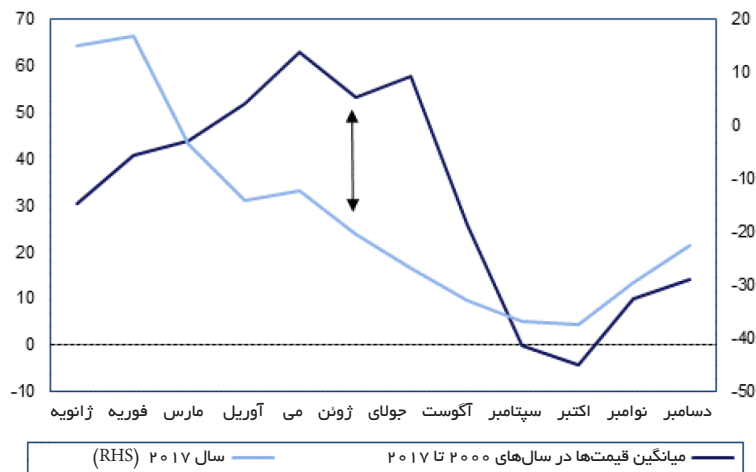
دیدگاه اصلی حاکی از آن است که اصلاحات تدریجی خواهند بود و در نهایت تأثیر محدودی بر موازنه‌های تولید و به تبع آن، الزامات واردات در چین خواهند داشت. ریسک کلیدی این است که اصلاحاتی به مراتب شدیدتر از آنچه تاکنون پیش‌بینی شده در مورد حمایت دولت از تولیدکنندگان کالاها، ممکن است قیمت‌ها را در بازارهای جهانی به شدت افزایش دهد. به بیان دقیق‌تر، فلزاتی چون فولاد، آلومینیوم و مس در معرض ریسک شدید کاهش عرضه قرار دارند، چرا که دولت درصد آن است تا رشد تولید را (در مورد فولاد و آلومینیوم) محدود سازد و احتمالاً واردات ضایعات (در مورد مس) را به دلایل زیست محیطی ممنوع کند. از آن‌جا که بازارهای جهانی تلاش می‌کنند طی ماه‌های آتی قیمت گذاری بر اساس اصلاحات صنعتی چین انجام شود، انتظار می‌رود قیمت‌ها نوسانات قابل ملاحظه‌ای را تجربه کنند.

بروز هجدد نوسانات در قیمت غلات

چند دوره رشد قوی برداشت محصولات زراعی منجر به عرضه مطلوب کالاهای کشاورزی در سال‌های اخیر شده است و این مسأله موجب کاهش قیمت‌ها، کاهش نوسانات و انتظار روند نزولی فعالیت‌های سفته‌بازانه در کوتاه‌مدت به‌ویژه در بازارهای مرتبط با برخی غلات شد. با این وجود، پیش‌بینی می‌شود مسأله عرضه مازاد غلات در جهان مرتفع شود و به تدریج در فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰۱۸ این بازارها با کسری مواجه گردند؛ این پیش‌بینی حاکی از دیدگاه کارشناسان مبنی بر افزایش قیمت غلات نسبت به سطوح نقدی است که در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال جاری با افزایش مواجه خواهند شد. دو نتیجه‌گیری از این دیدگاه حاصل می‌شود. نخست این‌که، نوسان در قیمت غلات افزایش خواهد یافت. در حال حاضر نوسان ذکر شده ناشی از بازار اختیارها (با استناد به شاخص قیمت ذرت در قراردادهای آتی با نزدیکترین تاریخ سررسید در بورس هیأت تجاری شیکاگو)، به سوی سطوح پایین چند ساله رو به حرکت است. با توجه به روند افزایش قیمت ذرت، این مسأله در ماه‌های آتی تشدید خواهد شد.

بازگشت نوسان فصلی در نیمه سال

سویا- تفاوت قیمت خرید و فروش سویا در قراردادهای آتی یک‌ماهه و شش ماهه بورس هیأت تجاری

منبع: بیزنس مانیاتور، بلومبرگ

دوم آن که، اعتقاد بر این است که منحنی قراردادهای آتی به‌ویژه در مورد ذرت و سویا، به تدریج شروع به بروز نوسانات فصلی بیشتر خواهد کرد؛ چنان‌که قبلاً هم در دوره‌ای بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳ این وضعیت مشاهده شد. بعید به نظر می‌رسد اختلاف قیمت خرید و فروش بالغ بر ۲۵۰ تا ۳۰۰ سنت در هر بوشل برای غلات بین قراردادهای یک‌ماهه تا شش‌ماهه که در آن زمان مشاهده شد، تکرار شود، زیرا در آن دوره زمانی موجودی غلات در بازارهای جهانی نسبتاً اندک بود و بازار مالی خارجی با آشفتگی مواجه بود. یک سناریوی محتمل‌تر در مورد منحنی قراردادهای آتی در بازار غلات، روند معکوس به سوی شرایط پیش‌بهین^(۱) و در مورد اختلاف قیمت خرید و فروش، افزایش آن نسبت به سطوح کنونی می‌باشد. این مسأله با بازگشت پدیده لائینا، ممکن است تشدید شود.

۱. Cannibalization: در حوزه اقتصاد هرگاه میزان فروش، قیمت یا سود فروش یکی از محصولات شرکتی به واسطه عرضه محصولی دیگر از همان شرکت کاهش یابد، به این پدیده هم‌جنس‌خواری یا خودخوری گفته می‌شود که به‌طور کلی منجر به کاهش تقاضا برای محصول ابتدایی خواهد شد.

مسئولیت صحت و سقم این گزارش بر عهده گروه تحقیقات بین‌المللی
بیزریپورت نیست و تصمیم‌گیری مبتنی بر این داده‌ها مسئولیتی را برای
گروه تحقیقات بین‌المللی بیزریپورت ایجاد نمی‌کند.
همچنین سیاست‌های اتخاذ شده و مفروضات در نظر گرفته شده و پیش‌بینی‌های
انجام شده لزوماً مورد تأیید گروه تحقیقات بین‌المللی بیزریپورت نیست.

